15.4.2022

לכבוד

עו"ד לאה רקובר	**הדיינת מיכל צוק שפיר**	**מר יוסי אדלשטיין**
יועמ"ש משרד המשפטים	ראשת בתי הדין לפי חוק הכניסה לישראל	ראש מינהל אכיפה וזרים

מעצר מבקשי מקלט השוהים בישראל כדין: התנהלות בלתי חוקית של עובדי רשות האוכלוסין וההגירה והיעדר ביקורת שיפוטית מטעם בית"ד לביקורת משמורת

אנו פונים אליכם בעקבות התנהלות בלתי חוקית וחריגה מסמכות של עובדי רשות האוכלוסין וההגירה סביב מעצרם של מבקשי מקלט השוהים בישראל כדין; ובעקבות הפרת חובתו של בית הדין לביקורת משמורת לקיים ביקורת שיפוטית על התנהלות זו. כפי שנפרט, מדובר בשורה של מחדלים חמורים אשר כללו מעצר שווא של שוהים כדין שהגישו בקשה למקלט מדיני; הפעלת כוח בלתי סביר ושלא כדין על מבקשי המקלט; שלילת רישיונות שהייה שלא כדין ותוך הפרת חובת השימוע; התנהלות מפלה, שרירותית ובלתי חוקית של נציגי רשות האוכלוסין; והיעדר ביקורת שיפוטית אפקטיבית על כל אלה מצד בית הדין לביקורת משמורת.

להלן נפרט את השתלשלות האירועים והמחדלים החמורים בפרשה מטרידה זו, החל בפקחים בשטח, דרך ממוני ביקורת הגבולות, וכלה בבית הדין לביקורת משמורת – אשר הובילו לפגיעה קשה בזכויות היסוד של מבקשי המקלט.

1. מדובר בשני אירועים נפרדים אך כמעט זהים, במסגרתם נעצרו שישה מבקשי מקלט אשר ממתינים לבחינת בקשותיהם, עת החזיקו ברישיון שהייה בתוקף. האירוע הראשון החל ביום 23/2/22 בשעה 4:15 לפנות בוקר, אז הגיעו לדירה בתל אביב שמונה פקחים של רשות האוכלוסין וההגירה (להלן: "הרשות"), על פי צו בית משפט שהתיר כניסה למקום לשם בדיקת הימצאות אדם השוהה שלא כדין, בהתאם לסעיף 13ה(ג)(1) לחוק הכניסה לישראל (להלן גם: "החוק"). האירוע השני החל ביום 3/3/22 בשעה 4:10 לפנות בוקר, אז הגיעו לדירה אחרת בתל אביב שלושה פקחים ושני רכזים עובדי הרשות, גם הם על פי צו כניסה כנ"ל.

<u>מעצר לא חוקי</u>

2. בשני האירועים, הפקחים עצרו שלא כדין אנשים ששהו באופן חוקי בישראל. באירוע ביום 23/2 הפקחים מצאו בדירה 10 אנשים, ביניהם שלושה אזרחי X שהחזיקו ברישיון שהייה תקף ואשר הגישו כשבועיים קודם לכן בקשות לקבלת מקלט מדיני בישראל, הממתינות להכרעה: A, החזיקה ברישיון מסוג א/2 בתוקף עד ליום 30/4/22, הגישה בקשת מקלט ביום 8/2/22; B, החזיק ברישיון מסוג ב/2 בתוקף עד ליום 31/8/22, הגיש בקשת מקלט ביום 13/2/22; ו-C, החזיק ברישיון מסוג ב/2 בתוקף עד ליום 30/4/22, הגיש בקשת מקלט ביום 09/02/22. למרות שבדיקת הפקחים העלתה שהשלושה שוהים בישראל כדין, הם נלקחו למשמורת זמנית, "לצורך בירור מעמדם".

3. כך גם באירוע ביום 3.3.22. הפקחים בדקו את מסמכיהם של חמשת האנשים ששהו בדירה, ומצאו שכולם מחזיקים ברישיונות שהייה בתוקף. **מבין החמישה, הפקחים עצרו את השלושה שהגישו בקשות למקלט מדיני הממתינות להכרעה**: D, החזיק ברישיון מסוג ב/2 בתוקף עד ליום 5/5/22, הגיש בקשת מקלט ביום 8/2/22; E, החזיק ברישיון מסוג ב/2 בתוקף עד ליום 30/4/22, הגיש בקשת מקלט ביום 07/02/22; ו-F, החזיק ברישיון מסוג ב/2 בתוקף עד ליום 5/5/22, הגיש בקשת מקלט ביום 7/2/22. גם הם, נלקחו למשמורת זמנית "לבחינת מעמדם".

4. סעיף 13ב(א) לחוק הכניסה לישראל מסמיך פקח לדרוש מאדם להילוות אליו למקום משמורת רק אם יש לו יסוד סביר לחשד שהוא שוהה בישראל שלא כדין, או אם ניתן עליו צו משמורת או החזרה למשמורת. הוראה זו הוטמעה בסעיף 6 לנוהל הרשות "הפעלת סמכויות פקח" (מס' 10.8.0002). בהמשך הנוהל מבהיר שאם אדם שוהה כדין ככלל יש לשחררו ללא דיחוי (ס' 7.2.1), ושאם יש לפקח יסוד סביר לחשד שאדם הפר תנאי באשרה שלו, הוא רשאי לזמן בכתב את האדם לשימוע לשם בירור החשד, במועד שייקבע בזימון (ס' 7.2.2).

5. מהמסמכים בעניינם של מבקשי המקלט שנעצרו עולה שהפקחים **ידעו שהם שוהים בישראל כדין**, ואף **ידעו שהם הגישו בקשות למקלט מדיני**, אך בכל זאת החליטו לעצור אותם מהסיבה העלומה של "בחינת מעמדם". בכך פעלו הפקחים בחוסר סמכות ועצרו את מבקשי המקלט מעצר לא חוקי. יודגש ש**<u>גם אם סברו הפקחים שמבקשי המקלט הפרו תנאי מתנאי רישיונם, עדיין לא הייתה להם סמכות לדרוש מהם להילוות אל מתקני האכיפה</u>**. כל עוד החזיקו ברישיון שהייה תקף, לא ניתן היה להשימם במשמורת, גם לא משמורת זמנית.[1]

<u>כניסה למקום מגורים מבלי לבקש את הסכמת מחזיק המקום</u>

6. בניגוד לנהלי הרשות,[2] בשני האירועים הפקחים נכנסו לדירה מבלי שניסו קודם לכן לקבל את הסכמת מחזיק המקום לכניסתם. בכך הפקחים לא רק פעלו בניגוד לדין, אלא גם פגעו בפרטיות השוהים בדירה מעבר לנדרש, והפרו את כללי ההגינות, הסבירות והמידתיות המחייבים אותם כרשות מינהלית.[3]

<u>איזוק שלא כדין</u>

7. באירוע ביום 23/2 בו שלושת מבקשי המקלט נעצרו על ידי <u>שמונה</u> פקחי הגירה, **הופעל עליהם כוח בלתי סביר, בניגוד לחוק ומבלי שניתן לכך כל הסבר קונקרטי**. על פי דוחות ההילוות שנערכו בעניינם של שלושת העצורים, למרות שהם התלוו לפקחים בהסכמה, הפקחים החליטו לאזוק אותם, בנימוק עלום של "חשש שיזיק[ו]".[4]

---

[1] ר' עת"מ (מינהליים ת"א) 31534-12-09 **הולנדר נ' שר הפנים** (31.05.2010), פס' 19-18 (להלן: "עניין **הולנדר**")

[2] נוהל הפעלת סמכויות פקח (מס' נוהל 10.8.0002), ס' 8.2.3.

[3] ר' ע"פ (ארצי) 41938-11-16 **קובורינסקי נ' מדינת ישראל** (11.07.2019).

[4] מהמסמכים בעניינם של השלושה לא ברור אם שניים מהם נאזקו או שלושתם. בדוח ההילוות של כל אחד מהם מצוין שהעצור נאזק "מחשש שיזיק". אך בדוח הפעולה המתעד את הכניסה למקום המגורים נכתב ש"שני הגברים נאזקו מחשש לבריחה".

8. סעיף 13ב(א) לחוק הכניסה לישראל מסמיך פקחי הגירה לעשות שימוש בכוח סביר רק כלפי מי שיש לגביו עילת מעצר (ר' פס' 4 לעיל); **ורק אם סירב לדרישה להילוות למקום משמורת**. האמור מצוין גם בסעיף 9 ל"נוהל הפעלת סמכויות פקח", אשר מוסיף ומבהיר ששימוש בכוח עליו להיות מצומצם ככל האפשר ורק במידה הנדרשת (ס' 9.4). בכל הנוגע להפעלת כוח מסוג איזוק קיים נוהל ספציפי, הקובע ששימוש באיזוק ייעשה רק **כשנשקפת סכנה מוחשית לפגיעה בחייו, חירותו או גופו של הפקח או של אדם אחר**; או כשיש **חשש להימלטות** רק ביחס למי שניתן לו צו משמורת ורק באישור ראש צוות ("נוהל שימוש באזיקים" (מס' 10.8.0004), ס' 5. ההדגשה בקו תחתון במקור).

9. בעניינם של מבקשי המקלט שנעצרו **לא התקיימה אף אחת מהעילות המסמיכות פקחים לאזוק אדם**. זאת, משום שלא ניתן לגביהם צו משמורת; הם לא סירבו לדרישה להילוות למשמורת (שממילא ניתנה בחוסר סמכות); ובוודאי שלא נשקפה מהם כל סכנה.

10. יתרה מכך – **הפקחים לא סיפקו שום הסבר להחלטה השרירותית לאזוק את מבקשי המקלט, ואף פעלו בניגוד ל"נוהל שימוש באזיקים" בכל הנוגע לתיעוד ונימוק האיזוק**. ס' 9.5 לנוהל מפרט את המידע שעל הפקח לתעד בנוגע להחלטת האיזוק (בהם, שם הגורם שהורה או החליט על הכבילה; שם הגורם שאישר את החלטת הפקח, אם אישר; מועד הכבילה; עילת הכבילה; אמצעי הכבילה; שיטת הכבילה; תוצאות הכבילה; ומועד השחרור מן הכבלים). שום פרט ממידע זה לא תועד בנוגע לאיזוק מבקשי המקלט.

<u>פגמים מהותיים בהליך שלילת רישיון השהייה</u>

11. בשני האירועים מבקשי המקלט הועברו למשמורת זמנית במתקן אכיפה של הרשות. שם, לכאורה, נערך לכל אחד מהם שימוע שבסופו הוחלט על ביטול רישיון השהייה שבו החזיק. אלא שהמסמכים בעניינם של מבקשי המקלט מלמדים כי לא נערכו להם שימועים כדין, וכי הליך שלילת רישיונותיהם היה פגום מיסודו.

12. <u>פגמים בשימוע טרם ביטול רישיון שהייה – שלילת זכות הטיעון</u>: החלטה על ביטול רישיון שהייה מחייבת עריכת שימוע לפני קבלתה. תנאים הכרחיים למימוש הזכות לשימוע הם עריכת השימוע על ידי הגורם המוסמך לקבל את ההחלטה הנדונה; מתן הודעה מקדימה לעובר השימוע על מהות הטענות נגדו וההחלטה העומדת בפני הכרעה; ומתן אפשרות להיערכות מראש לשימוע.[5] בעניינם של מבקשי המקלט שבנדון אף אחד מבין תנאים אלה לא קיים. ראשית, זהות עורך השימוע בעניינם כלל אינה ידועה. אמנם, מכותרת פרוטוקול השימוע של כל אחד מהם ניתן להבין שערך אותו מר עידן כהן, מנהל מרחב ת"א, במתקן אכיפה בני ברק. אך קריאת הפרוטוקול עצמו מלמדת שעורך השימוע הוא אדם עלום אחר, שכלל לא טרח לחתום על הפרוטוקול, ומתייחס למר עידן כהן כמי שפרוטוקול השימוע הועבר אליו לאחר שנערך, לצורך קבלת החלטה. אם כן, ברור ש**הגורם שהחליט על שלילת רישיונותיהם של מבקשי המקלט (מר עידן כהן) הוא לא מי שערך את השימוע.** על פי המסמכים, **סביר כי מי שערך את אותם שימועים הוא ממונה ביקורת הגבולות במתקן האכיפה בבית דגן, אשר כלל לא מוסמך לערוך**

[5] עניין **הולנדר**, פס' 14.

שימועים לעניין שלילת רישיונות שהייה.[6] שנית, מהפרוטוקולים עולה שבפתח **השימוע לא הובאו לידיעת מבקשי המקלט מטרת השימוע, ההחלטה העומדת על הפרק או מהות הטענות העומדות נגדם והמידע עליו הן מבוססות**. כל אלה מהווים פגמים חמורים בהתנהלות הרשות אשר הובילו לשלילת זכות הטיעון של מבקשי המקלט.[7]

13. <u>פגמים בהחלטה על שלילת רישיון השהייה</u>: בנוסף לכך שההחלטה על שלילת רישיונות השהייה ניתנה תוך הפרת זכות הטיעון של מבקשי המקלט, לגבי חמישה מהם[8] היא גם ניתנה **ללא הצדקה וללא הנמקה**. כל שמצוין בהחלטת השלילה הוא הנימוק הסתמי "הפרת תנאי רישיונך בישראל" – מבלי לציין איזה תנאי הופר (ויודגש – בעניינם של אלה לא הופר שום תנאי). יוער, שמתוכן השימועים שנערכו למבקשי המקלט עולה שעורך השימוע האלמוני סבר שהעובדה שאותם מבקשי מקלט נכנסו יחד עם קבוצת תיירים אך לא חזרו למדינתם עם אותה קבוצה, והעובדה שהגישו בקשות למקלט מדיני, מהוות הפרות של תנאי רישיונותיהם. אלא שברישיונות השהייה שלהם כלל לא צוין שעליהם לצאת את ישראל במועד שבו יצאו חבריהם לקבוצת התיור; **<u>ובוודאי שהגשת בקשת מקלט לא מהווה ולא יכולה להוות הפרה של תנאי רישיון השהייה.</u>**

<u>פגמים בהחלטות ממוני ביקורת הגבולות</u>

14. בהמשך להחלטה על שלילת רישיונות השהייה, נערך לכל אחד ממבקשי המקלט שימוע בפני ממוני ביקורת הגבולות ארקדי אביזוב ומקסים מוגילביץ, לפי סעיף 13א(ד) לחוק. בניגוד לדין, ממוני ביקורת הגבולות אמרו לעצורים שהגשת בקשות המקלט שלהם מהווה הפרה של תנאי רישיונותיהם, **והחליטו על הוצאת צווי משמורת בעניינם בנימוק של "חשד להשתקעות והגשת בקשת מקלט"**. הממונה מוגילביץ הגדיל לעשות כאשר ציין בהחלטתו שהסביר למבקש "**[לפנים] משורת הדין**" שבקשת המקלט שלו תיבחן כשהוא במשמורת, כאילו אין זה מחובתו להסביר לנשמע שמולו את תוכן השימוע שנערך ואת החלטתו (ר' לעניין זה ס' ד.2.11 ל"נוהל הוצאת צווי הרחקה ומשמורת" של הרשות (מס' 10.3.0001)).

15. **ההחלטה להורות על החזקת מבקשי המקלט במשמורת לאחר (ובשל כך!) שהגישו בקשת למקלט מדיני מנוגדות לדין**. כידוע, מרגע שאדם הגיש בקשת מקלט, חל איסור על הרחקתו עד לקבלת החלטה סופית בבקשתו; ועל פי נוהל הרשות, לא לפני שחלפו 30 יום ממועד מסירת ההחלטה הסופית לידיו.[9] כפי שנקבע שוב ושוב בפסיקה, מטרת המשמורת היא הוצאה לפועל של צו ההרחקה. כל עוד לא מתבצע הליך הרחקה אפקטיבי – המשמורת לא משרתת את תכליתה ועל כן מתבצעת בחוסר סמכות.[10]

---

[6] הסמכות לערוך שימוע טרם שלילת רישיון שהייה היא סמכות נלווית לסמכות לשלול רישיון שהייה, ולכן היא נתונה לשרת הפנים (ס' 11(א) לחוק) או למי שהיא הסמיכה לכך לפי ס' 16(א) לחוק. בהיעדר הסמכה מפורשת, לממונה ביקורת הגבולות אין את הסמכות לשלול רישיון שהייה ולכן עריכת השימוע טרם שלילת הרישיון על ידו נעשית בחוסר סמכות.

[7] בג"ץ 656/80 **סאלב אבו רומי נ' שר הבריאות**, לה(3) 185 (1981), פס' 7; דפנה ברק ארז **משפט מינהלי** כרך א 499 (2010).

[8] D, E, F, A ו-C – כולם החזיקו ברישיונות ב/2 בתוקף.

[9] ס' 8.ג(2) ל"נוהל הטיפול במבקשי מקלט מדיני בישראל" של הרשות (מס' 5.2.0012).

[10] ר' למשל עע"מ 8101/15 **צגטה נ' שר הפנים** (28.08.2017).

16. בהתאם לנוהל הרשות, אדם המבקש מקלט בישראל ולא מחזיק ברישיון שהייה תקף יקבל רישיון זמני לישיבת ביקור לפי ס' 2(א)(5) לחוק.[11] ואם זה המצב ביחס למי שאינו מחזיק ברישיון שהייה תקף, קל וחומר שאין להחזיק במשמורת מבקש מקלט שבעת הגשת בקשתו מחזיק ברישיון שהייה תקף. **בחינת עניינם של מבקשי המקלט שבנדון מלמדת שהרשות פעלה בחוסר תום לב ובניגוד לדין, כאשר תחילה שללה מהם את רישיונות השהייה שלהם בשל העובדה שהגישו בקשות מקלט, ולאחר מכן הורתה על השמתם במשמורת למרות קיומן של בקשות מקלט פתוחות, בשל העובדה שהגישו בקשות מקלט.**

<u>פגמים בהתנהלות בית הדין לביקורת משמורת – היעדר ביקורת שיפוטית אפקטיבית</u>

17. ממתקן האכיפה מבקשי המקלט הועברו למשמורת בבית סוהר גבעון. ביום 24/2/22 נערכו דיונים בבית הדין לביקורת משמורת בעניינם של מבקשי המקלט שנעצרו ב-23/2, שניים מהם בהיוועדות חזותית (בשלב זה טרם מונה עו"ד סול לייצג את המוחזקים). **בית הדין גילה חוסר בקיאות בהוראות הדין כאשר קבע שהפרת תנאי רישיון שהייה כמוה כשהייה שלא כדין. בהחלטות בית הדין אין כל התייחסות לשאלת חוקיות מעצרם של מבקשי המקלט, לכך שהם נאזקו שלא כדין, לפגמים החמורים בשימוע שלילת הרישיון שנערך להם או לחוקיות ההחלטה שניתנה בעקבותיו.**

18. **הדברים חמורים במיוחד נוכח העובדה שהדיינים לא רק כשלו מלבחון את חוקיות המעצר אלא גם חרגו מתפקידם כגורם אובייקטיבי בכך שלקחו על עצמם לייצג את עמדת משרד הפנים – וזאת בהיעדר התייצבות של נציג הרשות האוכלוסין לדיון. מן הצד השני, נזכיר, ישבו מבקשי המקלט הבלתי מיוצגים, כאשר הם לא מכירים את ההליך שבו הם מצויים ואת הדין הרלוונטי**. עיון בהחלטות מעורר חשש כבד שבית הדין קיבל את טענות הרשות כפי שהן, מבלי לבדוק את העובדות לאשורן או להעביר על החלטותיה ביקורת שיפוטית אמיתית. כך, בהחלטה בעניינו של העצור C של כב' הדיין יואב בר-לב,[12] נכתב שהוא החזיק באשרת תייר קבוצתית מסוג ב/2 שעמדה בתוקף עד ליום 6/2/22, למרות שרישיון השהייה היה בתוקף עד ליום 30/4/22. בהחלטה צוין ששימוע שלילת הרישיון בוצע על ידי ממונה ביקורת הגבולות, למרות שזהות האדם שערך שימוע זה כלל לא ידועה (בהיעדר חתימה), ואין בהחלטה כל התייחסות להיעדר הסמכות של ממונה ביקורת הגבולות לערוך שימוע כאמור, או לחוקיות מעצרו של המוחזק מלכתחילה.

19. **מעצרם של שלושת מבקשי המקלט שנעצרו ב-23/2 אושר על ידי בית הדין באופן גורף, ואלמלא נטלו ייצוג משפטי, הם ככל הנראה היו נותרים במשמורת לפחות כחודש נוסף, עד לדיונים הבאים בעניינם שנקבעו ל-21/3 ול-22/3.**

20. לאחר ש-A ו-C נטלו ייצוג משפטי, ביום 7/3/22 התקיים דיון נוסף בעניינו של C, בפני כב' הדיין אסף נועם. בדיון זה טען עו"ד סול כי יש לשחרר את מבקש המקלט ממשמורת, בשל הכשלים הרבים והפרות החוק אשר פורטו לעיל. **מיד לאחר הדיון ובטרם ניתנה החלטה, חזרה בה הרשות והודיעה כי תשחרר את A ו-C (מבקשי המקלט שנעצרו ביום 23/2 והיו מיוצגים), ביוזמתה. B, שנעצר באותן נסיבות אך באותה עת לא היה מיוצג – לא שוחרר. לבקשת עו"ד סול, שמונה יום קודם לכן לייצג את E שנעצר**

---

[11] ס' 1.ו לנוהל הטיפול במבקשי מקלט מדיני בישראל".

[12] מס' מוחזק Y, החלטה מיום 24/2/22.

ב-3/3, החליטה הרשות לשחרר גם אותו. למחרת ניתנה החלטת בית הדין לפיה הדיון בעניין המשמורת של C התייתר, אך טענותיו שמורות לו.[13] פרוטוקול הדיון מיום 7/3 טרם פורסם, חרף פניית עו"ד סול למזכירות ביה"ד בנושא.

<u>פגמים בהתנהלות הרשות בתקופת המשמורת – אפליה ושרירותיות; הכפשת המוחזקים; חריגה מסמכות</u>

21. **למרות שנסיבותיהם של מבקשי המקלט שנותרו עצורים, B, D ו-F, היו זהות לאלה של מבקשי המקלט ששוחררו בהחלטתה היזומה של הרשות, הרשות התעקשה להותירם במשמורת, ללא כל נימוק, באופן שרירותי לחלוטין ותוך פגיעה בעיקרון השוויון**.

22. ביום 10/3/22, לאחר הסדרת הייצוג ולבקש עו"ד סול, הרשות שיחררה ביוזמתה גם את B. D ו-F נותרו עצורים.

23. בדיון בפני ביה"ד לביקורת משמורת בעניינם של D ו-F (ב-10/3) החל נציג הרשות, מר צביקה ימיני, להכפיש אותם בטענה כי "[התאגדו] יחד עם אחרים לקבוצה **לרמות** את הרשויות להיכנס לארץ כקבוצת תיירים **ולהשתמש בשירות בקשה למקלט כאמצעי לשהות ארוכה** [...] **ככל שיתברר שבקשתו למקלט מוצדקת** הוא ישוחרר ממשמורת מיד" (ההדגשה הוספה). **הכפשות אלו נטענו ללא בסיס, ומבלי שמר ימיני מוסמך או מוכשר להעריך או לחוות דעה בנושא טיבן של בקשות מקלט**. בהמשך הדיון, טען מר ימיני ש**עצם הגשת בקשת המקלט על ידי המוחזקים מהווה הפרה של תנאי רישיון התייר שבו החזיקו – טענה בלתי מבוססת המנוגדת לנוהל הטיפול במבקשי מקלט ולמחויבותה של המדינה לאפשר לכל אדם להגיש בקשה למקלט מדיני**.

<u>הפרת חובת בית הדין לביקורת משמורת לדון בעצם חוקיות המעצר</u>

24. בית הדין (כב' הדיין רג'א מרזוק) דחה את טענות נציג הרשות וקבע כי ההחלטה על החזקת המוחזקים במשמורת אינה סבירה, אינה מידתית ופוגעת יתר על המידה בחירותם. בית הדין קבע שטענת הרשות כי מבקשי המקלט הגיעו לישראל למטרת "השתקעות" אינה מבוססת; והוסיף שכל עוד אין הכרעה בבקשותיהם למקלט הם לא יורחקו – עובדה המשליכה על הצדקת המשמורת. עם זאת, **ולמרות שקבע שבעת מעצרם מבקשי המקלט שהו בישראל כדין (ועל כן לא הייתה עילה לעצרם), בית הדין הפר את חובתו לדון בעצם חוקיות המעצר**,[14] והורה על שחרור מבקשי המקלט בתנאים.

<u>סיכום</u>

25. המדווח בפנייתנו מגלה שרשרת של מחדלים חמורים והתנהלות בלתי חוקית של רשות האוכלוסין וההגירה, אשר מצליחה לעבור תחת עינו של בית הדין לביקורת משמורת ללא כל ביקורת. התנהלות בלתי חוקית זו הובילה לפגיעה בזכויות יסוד של מבקשי מקלט בישראל, תוך הפרת כללים בסיסיים של מינהל תקין.

---

[13] מס' מוחזק Z, החלטה מיום 8/3/22.

[14] ר' עמ"נ (מינהליים מרכז) 64729-06-21 **אונו נ' משרד הפנים** (15.08.2021) וההפניות שם.

26. מטריד לראות ששרשרת האירועים המתוארת בפניה לא נעצרה ותוחקרה על ידי אף אחד מהגורמים אשר נתקלו בסיפורם – פקחי ההגירה, רכזים, ממונים בבית דגן, מנהל מרכז מרחב, נציגי הרשות בבית הדין וכן הדיינים עצמם. כולם, עד האחרון, כשלו בביצוע תפקידם וחובתם המינהלית החוקית והמוסרית.

27. נזכיר, רובם המוחלט של מבקשי המקלט והמוחזקים במשמורת אינם מיוצגים, וכזרים שלרוב אינם מכירים את השפה או מצויים בדין המקומי, עומדים חסרי אונים מול הרשות. בדיוק בשל כך הוקם בית הדין לביקורת משמורת – כדי להעביר ביקורת שיפוטית אפקטיבית על התנהלות הרשות מול אוכלוסיה פגיעה זו.

28. <u>לנוכח האמור, אנו מבקשים</u>:
   א. שהאירועים המתוארים בפנייה זו יתוחקרו, ושיפורסמו מסקנות התחקור.
   ב. שעובדי הרשות המוזכרים בפנייה זו יועמדו לדין משמעתי בשל הפרת החוק והנהלים כמתואר לעיל.
   ג. שכל הנוגעים בדבר – עובדי רשות האוכלוסין ודייני בית הדין – יעברו הכשרות מתאימות בסוגיות שהזכרנו. **בפרט, נבקש שיובהר שאין לנקוט בהליכי אכיפה כלפי אדם שבקשתו למקלט מדיני ממתינה להכרעה; ובוודאי שאין לעצור אדם המחזיק ברישיון שהייה תקף בגין שהייה בלתי חוקית**.

29. בשל חומרת האירועים, נבקש לקבל את התייחסותכם בהקדם.

בברכה,

עו"ד מיכל שוורץ
המוקד לפליטים ולמהגרים

עו"ד עמית סול

<u>* מצ"ב כנספחים מסמכים בעניין מעצרם ושלילת רישיונם של מבקשי המקלט</u>

<u>מכותבים</u>:
עו"ד יעל טייב, משרד המשפטים
עו"ד אביטל שטרנברג, ממונה על משפט מינהלי ואוכלוסין, ייעוץ וחקיקה, משרד המשפטים
תומר מוסקוביץ, מנכ"ל רשות האוכלוסין וההגירה
עידן כהן, מנהל מרחב ת"א, רשות האוכלוסין וההיגרה
גלית בן שמואל-ששון, ממונה חקירות זרים, מרחב ת"א, רשות האוכלוסין וההגירה
עו"ד שונית שחר, הלשכה המשפטית, רשות האוכלוסין וההגירה